

We Lwowie, dnia 25 kwietnia 1900.

Aleg. 138

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie czynności nauczycieli wędrownych gospodarstwa wiejskiego za rok 1899.

Wysoki Sejmie!

Nie da się zaprzeczyć, że Wydział krajowy od r. 1891 to jest od czasu wprowadzenia w życie instytucji wędrownych nauczycieli gospodarstwa wiejskiego, nie szczędził starań, aby tę instytucję u nas zaaklimatyzować i za jej pomocą podnieść gospodarstwa wiejskie — obudzić w ludzie naszym zamiłowanie do postępu, a tem samem dążyć stopniowo do podniesienia ogólnego dobrobytu ludności wiejskiej.

Jak widać ze sprawozdań przedkładanych Wysokiemu Sejmowi tak przez Wydział krajowy, jak również przez Komisję gospodarstwa krajowego, usiłowania te nie wydały rezultatów, jakich się spodziewać należało, a przyczyn tego zawodu szukać należy prawdopodobnie z jednej strony w tem, że ludność nasza z bardzo małymi wyjątkami była do tego jeszcze za bardzo mało przysposobioną, tak z drugiej strony i nauczyciele wędrowni nie byli do tej tak trudnej misji należycie przygotowani.

Doświadczenia ostatnich lat stwierdziły, że tam gdzie poziom umysłowy ludności jest odpowiedni, a nauczyciel swoją misją jest przejęty, jak to ma miejsce w okolicach Lwowa, tam w niedługim już czasie wyrobiła się pewna łączność między nauczycielem a miejscową ludnością a skutki tej łączności wydały zaraz rezultata dodatnie. Włościanie przekonali się niebawem, że taka nauka skierowaną jest dla ich dobra i dlatego nauczyciela sadownictwa i warzywnictwa nauczyli się uważać za swego życzliwego doradcę i z całym zaufaniem polegać na jego radach i wskazówkach.

Wydział krajowy opierając się na uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1899, aby dotychczasowy system nauki wędrownej skierować na drogę praktyczną nauki specjalnych zadań rolnictwa, jak to chmielarstwa, ogrodnictwa i sadownictwa,

mając również na względzie potrzebę zakładania szkół zimowych rolniczych, a pragnąc działać z całą przezornością, odniósł się w sprawie zamierzonego przeistoczenia nauki wędrownej gospodarstwa wiejskiego, do krajowej komisji dla spraw rolniczych, która doradza Wydziałowi krajowemu, aby zatrzymując i nadal przy nauce wędrownej pewne specjalności nauczania jak krzewienie ogrodnictwa i sadownictwa, dążył w przyszłości do zastąpienia nauki wędrownej — szkołami zimowymi, których nauczyciele będą mieli za zadanie w miesiącach letnich zastosowywać praktycznie swoje pouczenia między włościanami powierzonych im okręgów. Zamierzone przeistoczenie nauki wędrownej zgadza się zupełnie z zapatrywaniem komisji gospodarstwa krajowego, jak to stwierdzają sprawozdania komisji z lat ubiegłych.

Nie ulega wątpliwości, że jeśli nauka ogrodnictwa i sadownictwa wydała tak zadowalniające rezultaty w okolicach Lwowa, to z całą stanowczością spodziewać się można podobnych rezultatów i w okolicach Krakowa.

Szkoły zimowe mogą także oddać dobre usługi gospodarstwu wiejskiemu, jeśli nauczyciele do nich delegowani będą przejęci swoją misją i w ogóle jeśli będą stać na wysokości swego zadania.

Komisja gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego

Przewodniczący:
Sanguuszko.

Sprawozdawca:
Wiśniewski.